Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Frank Driever
f.driever@nijmegen.nl
06-25740932

Ons kenmerk
E24.002439

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 2 juli 2024
Onderwerp Interventieprognose Jeugd 2024

Geachte leden van de raad,

Bijgaand ontvangt u ter informatie de rapportage '*Interventieprognose Jeugd 2024: Financiële impact van kwantificeerbare interventies en externe ontwikkelingen op de kostenontwikkeling van jeugdzorg'*. In deze brief informeren we u over de belangrijkste bevindingen van dit rapport.

Aanleiding
Net als veel andere gemeenten in Nederland, hebben we in Nijmegen te maken met oplopende tekorten op Jeugd. Het zorgvolume neemt toe en mede onder invloed van CAO-afspraken lopen de kosten verder op. In 2023 hebben we een prognosemodel ontwikkeld voor Jeugdhulp zonder verblijf. Het doel van dit model was om meer inzicht te krijgen in de te verwachte ontwikkeling van de jeugdhulpkosten, op basis van verschillende maatschappelijke factoren en de ontwikkeling van de stad. Dit model is gebaseerd op onze eigen historische data en onder andere bevolkingsprognoses, en is daarom (relatief) beleidsarm: het houdt geen rekening met toekomstig beleid of andere (landelijke) ontwikkelingen.

Ook is in 2023 het regioprogramma en het lokaal plan jeugd (2023 – 2028) door de gemeenteraad vastgesteld. In deze twee beleidsstukken zijn de verschillende opgaven en bijbehorende interventies waaraan wij de komende jaren regionaal – en lokaal – aan werken vastgesteld.

Tegelijkertijd hebben wij vanuit de Hervormingsagenda verschillende taakstellingen van het Rijk gekregen op de kosten voor de jeugdhulp. Veel van de interventies gekoppeld aan deze taakstellingen worden in de gemeente Nijmegen al langer uitgevoerd.

Met bijgevoegd onderzoek, uitgevoerd door adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) in samenwerking met onze gemeente, beogen we onze prognosekracht vanuit beleidsperspectief te verbeteren door het financiële effect van verschillende ontwikkelingen en (toekomstige) beleidsinterventies te kwantificeren. En we geven

daarnaast inzicht in de besparing die al gerealiseerd wordt op de verschillende taakstellingen van de hervormingsagenda, en welke besparingsmogelijkheden er nog zijn. Deze interventieprognose is een groeimodel.

We hebben meer inzicht in de financiële ontwikkelingen als gevolg van verschillende lopende en nieuwe beleidsinterventies. Niet al het beleid dat volgt uit het regioprogramma jeugd en het lokaal plan zit in dezelfde fase. Van sommige beleidsinterventies was het niet mogelijk om, op basis van beschikbaar onderzoek of onderbouwde aannames, het financiële effect op de jeugdhulp te kwantificeren. Dit neemt niet weg dat dit beleid een inhoudelijk – en financieel – effect heeft.

Bevindingen

1. We zetten goede beleidsmaatregelen in om kosten te besparen

Voor de prognose hebben we in deze fase negen interventies gekwantificeerd die we al (deels) uitvoeren of nog gaan inzetten en/of uitbreiden. Het gaat bijvoorbeeld om de uitbreiding van doorbraakaanpak, de inzet van het regionaal expertteam en de beweging die we maken met de Buurtteams Jeugd & Gezin naar meer basishulp en minder aanvullende zorg.

Onderstaand figuur laat de kostenontwikkeling zien ten opzichte van 2023. De rode balk laat het verwachte effect zien als we zouden stoppen met al ingezette interventies (€3,9 miljoen euro in 2024); en de groene balk de verwachte financiële effecten van de geplande uitbreiding en invoering van beleid (€1.5 miljoen euro in 2024).

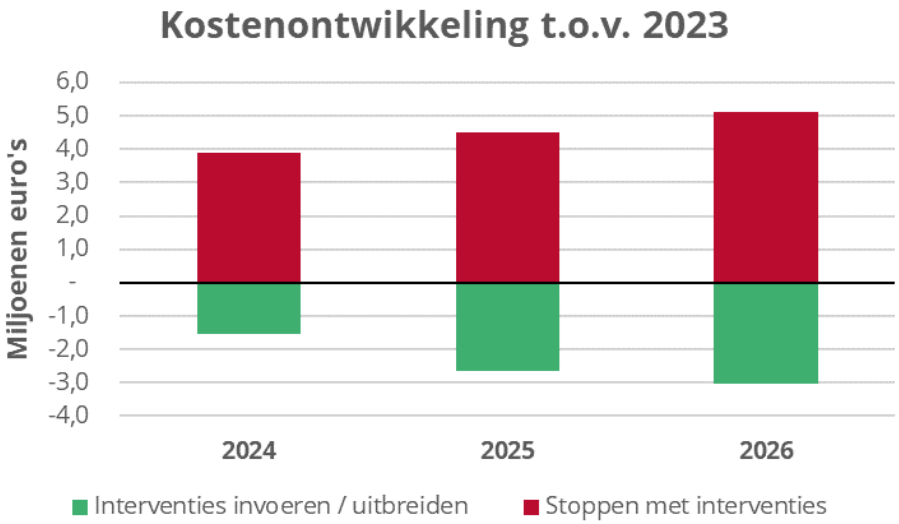

Figuur 1: Het effect op de kosten als gevolg van gekwantificeerde interventies

Deze grafiek laat ook zien dat stoppen met verschillende maatregelen die worden genomen het tekort naar verwachting zal laten oplopen.

2. De financiële impact van (externe) ontwikkelingen is groter dan dat van beleid
In het onderzoek is ook gekeken naar de verwachte effecten van verschillende factoren die grotendeels buiten de invloed van onze gemeente ligt. Het gaat om drie verschillende factoren:

- De verwachte autonome groei van jeugdhulp zonder verblijf (op basis van prognosemodel);
- De herijking van reële tarieven;
- De ontwikkeling van kleinschaligheid in jeugdhulp met verblijf.

Op basis van de huidige inschattingen is het verwachte financiële effect van deze ontwikkelingen in 2024 €7 miljoen ten opzichte van 2023; en in 2026 €18 miljoen.
Dit financiële effect is aanzienlijk hoger dan de besparing die wij verwachten te realiseren met het beleid (€3 miljoen in 2026). In het begrotingsproces 2025 nemen wij deze te verwachten knelpunten reeds mee.

3. We behalen veel van de taakstellingen van de Hervormingsagenda Jeugd
Vanuit de Hervormingsagenda wordt van gemeenten verwacht dat zij aan de hand van verschillende (beleids)interventies (zoals de invoering praktijkondersteuner huisartsenzorg jeugd en de doorbraakaanpak) besparing realiseren. Veel van deze interventies voeren wij in de gemeente al langer uit. Onderstaand figuur laat zien dat wij met ons beleid op dit moment al meer besparing realiseren

	2024	2025	2026
Taakstelling o.b.v hervormingsagenda	- € 2,8 mln	- € 2,6 mln	- € 4,6 mln
Al gerealiseerd	- € 4,0 mln	- € 4,0 mln	- € 4,0 mln
Nog mogelijk	- € 1,1 mln	- € 1,6 mln	- € 2,1 mln
Totaal Nijmegen	**- € 5,1 mln**	**- € 5,6 mln**	**- € 6,0 mln**

Figuur 2: Taakstelling hervormingsagenda

Het rapport kan dan ook nuttige input leveren bij het antwoord op de landelijke vraag komend jaar of de landelijk overeengekomen maatregelen leiden tot besparingen. In 2025 zal de Deskundigencommissie tot een oordeel hierover komen en zal dit leiden tot afspraken tussen Rijk en Gemeenten/VNG. Deze afspraken, gecombineerd met de inzichten uit het AEF-rapport kunnen we vervolgens meenemen in de Stadsbegroting 2026 e.v.

4. Er zijn door AEF geen andere beleidsinterventies met (grote) aantoonbare besparing gevonden in het land, die wij nog niet uitvoeren
In het onderzoek heeft AEF ook gekeken naar best practices uit andere gemeenten in Nederland. Er zijn geen overduidelijke interventies die missen in de gemeente Nijmegen. Interventies waarvan (landelijk) vrij duidelijk is dat ze een positief effect hebben (zoals de doorbraakaanpak) doen wij al. Er zijn dan ook geen concrete interventies te benoemen die

hier nog niet worden gedaan, maar waarvan wel met vrij grote zekerheid te zeggen is dat ze een positief effect zouden hebben.

5. Het financiële tekort kan niet alleen worden opgelost met interventies binnen het jeugddomein; vraagt investering in het voorveld en de context van gezinnen
Dit onderzoek laat zien dat we met behulp van ons beleid – naast het inhoudelijke resultaat – kosten besparen. De verwachting is echter dat de kosten door verschillende externe ontwikkelingen sneller zullen stijgen dan dat bespaard kan worden met het uitbreiden en uitvoeren van nieuw beleid.

Het terugdringen van de oplopende tekorten binnen jeugd vraagt daarom om oplossingen buiten het jeugddomein. We weten van wetenschappelijk onderzoek dat andere beleidsterreinen (zoals wonen, bestaanszekerheid en de volwassenen-GGZ) ook grote invloed hebben op het jeugdhulpgebruik. Daarnaast streven wij ernaar dat met name kinderen en jongeren in de meest kwetsbare situaties passende hulp en ondersteuning (blijven) ontvangen, wanneer schaarste in middelen en personeel gaat oplopen. In ons preventieve aanbod leggen we prioriteit bij voorzieningen die voorliggend of substituerend kunnen zijn voor zorgaanbod.

Vervolg
De interventieprognose die u ontvangt is een groeimodel. Het beleid van onze gemeente staat niet stil. Het is daarom noodzakelijk om het model te blijven updaten bij het invoeren van nieuw beleid.

Tevens zijn in het onderzoek nu drie externe factoren meegenomen. Een daarvan is de verwachte groei van het jeugdhulp gebruik zonder verblijf, op basis van het eerder ontwikkelde prognosemodel. Ook dit model wordt jaarlijks geüpdatet, en zal meegenomen moeten worden in de actualisatie van de interventieprognose.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester